

— I drugo ništa — nasmiješi se mljekar.

— A što bi drugo?

— Ima mnogo šta, ali da ne duljim i da vam ne držim nekakve teške teorije, reći ću vam, bako, što treba raditi prije mužnje, za vrijeme mužnje i poslije mužnje, pa ako se budete toga držali, već sutra će vam biti mlijeko primljeno na sabiralištu.

Baba Franjka je pažljivo slušala, dok je mljekar pričao o gljivicama, koje kisele mlijeko, a kojih ima svuda i na svakom mjestu, a možemo im najlakše doskočiti, ako pazimo na čistoću, kad mlijeko muzemo i kad ga spremamo.

— Evo — rekao je on — prije mužnje treba dobro oprati muzlicu u čistoj vreloj vodi, pa onda ponijeti u posebnoj posudi mlačne vode, kojom treba oprati lijepo kravi vime, zatim dobro oprati ruke, a onda istom početi musti. Odmah po mužnji mlijeko se mora iznijeti iz staje, jer ono u sebe prima stajski miris, koji nije naročito ugodan. Zatim treba mlijeko procijediti kroz čistu bijelu gustu krpnu u posudu, koju smo također dobro oprali u vreloj vodi. Mlijeko treba držati na hladnom zračnom mjestu pokriveno krpom, kroz koju može prolaziti zrak. Posuda, u kojoj držimo mlijeko, mora se kad je prazna ostaviti na zraku i suncu. Tako se može sačuvati večernje mlijeko, ali ga ne valja miješati s toplim jutarnjim, jer i to može utjecati da se laiko ukiseli.

— Gle, vraga, tko bi s mlijekom vodio toliko brige — upadne baba Franjka u riječ — pa to nitko kod moje kuće dosad nije radio. Ali hajde baš ću pokušati, da vidim, kako će ta mudrolija izgledati.

— To je moj savjet — reče mljekar — a vi ga poslušajte, pa ćete vidjeti, da će i vaše mlijeko, koje je uvijek bilo naravno, niste u njega nalijevali vode, dobro doći u našem sabiralištu.

Baka Franjka se digla, pogledala mljekara svejednako još nepovjerljivim pogledom, jer joj je pričao i o nekakvim sitnim gljivicama, koje ona još nikada nije vidjela, a koje uz ostalo kvare njeno mlijeko i pošla s čvrstom odlukom, da se barem jedan dan drži mljekarovih uputa, pa ako ni to ne uspije, onda je sam vrag umiješao tu svoje prste.

— Hajde da probam, — mrmrljala je putem do kuće, a kad je stigla kući, nije se mogla smiriti. Cijeli dan je vršila pripreme za mužnju. Oprala je prema uputi posude i krpnu cjediljku, zatim muzlicu, a kad je došlo vrijeme mužnji, lijepo je oprala kravi i vime, pa onda svoje ruke.

I gle čuda! Sutradan je njeno mlijeko bilo slatko kao med. A sada, kad joj se poneka susjeda potuži na mljekara u sabiralištu, da joj je vratio mlijeko, ona joj odgovori: — To nisu čisti posli! Mlijeko zahtijeva najveću čistoću. I uputila ju je, kako će izbjeći nepravilike i sramotu.

No i mala unučica je bila zadovoljna, jer je za zimu dobila toplu bundicu, koja joj je baba Franjka kupila od prodanog mlijeka.

VIJESTI

ZA UNAPREĐENJE MLEKARSTVA U NR SRBIJI

Na inicijativu Instituta za mlekarstvo u Beogradu i mlekarških stručnjaka iz NR Srbije, a u zajednici sa Poljoprivrednom komorom, organizovano je zajedničko — šire savetovanje predstavnika mlekarških preduzeća, proizvođača mleka, zadrugarskih organizacija, industrije mlekarške opreme uz učešće Poljoprivrednog i Veterinarskog fakulteta i drugih zainteresovanih stočarskih i mlekarških stručnjaka.

Savetovanje je održano 19. i 20. maja 1954. godine u Beogradu.

Cilj ovoga savetovanja bio je da se na ovako zajedničkom sastanku većeg broja stočarskih i mlekarških stručnjaka iznesu problemi, kako bi se Poljoprivredna komora i Institut za mlekarstvo upoznali sa njima i pomogli njihovo rešenje.

Diskusija je pokazala da ima mnogo složenih pitanja i poteškoća u razvoju i unapređenju ove privredne grane i ukazala da njihovo rešenje zavisi o zajedničkoj saradnji i pomoći privrednih, društvenih i zdravstvenih tela i organizacija u zemlji,

pa se ovi moraju zajednički založiti za unapređenje i uzdizanje ove privredne grane, za što bolju ishranu našega naroda, a naročito dece. U tome cilju doneseni su sledeći zaključci:

Za bolje iskorišćenje mlekarskih kapaciteta, sređenje otkupnih područja sa kojih se mlekare snabdevaju, za lakše regulisanje kvaliteta mleka, plaćanje mleka stimulativnijim cenama proizvođaču — nužno je razmotriti način udruživanja i ugovornih odnosa između proizvođača mleka i mlekara, odnosno postepenog približavanja mlekara — proizvođačima mleka za prelazak na direktno učešće proizvođača mleka u radu mlekara;

u cilju boljeg i jeftinijeg snabdevanja gradova mlekom sa neposredne teritorije, putem kreditiranja ili davanja subvencija (pomoći) proizvođačima mleka: u nabavci priplodne stoke, u podizanju staja, nabavci uređaja i mašina za pripremanje i čuvanje stočne hrane putem dugoročnih državnih zajmova i sl.;

da bi proizvođači mleka došli do jeftinih industrijskih otpadaka podesnih za ishranu muzne stoke (mekinje, uljne pogačice, sačme, repni rezanci i sl., potrebno je sniziti visoke tarifske stavove kod prevoženja na željeznici;

predložiti državnim organima da se iz oblasti mlekarstva donesu zakonski propisi, koji će regulisati osnovna pitanja iz oblasti mlekarstva, a naročito: pravo otkupa, prodaje i prerade mleka i mlečnih proizvoda, osiguranje minimalnih higijensko-tehničkih uslova u postupku sa mlekom, standardi, propisi o stručnoj spremi i kvalifikacijama osoblja, zaštita domaće industrijske proizvodnje, mlekarske opreme i povećanje faktora za onu opremu, koju proizvodi naša domaća industrija u dovoljnom broju i kvalitetu, a sniženje faktora za one proizvode koje naša industrija ne proizvodi ili ih neće uskoro proizvoditi (separatori, rashladni uređaji sa automatikom, mlečne armature i sl.);

ishoditi posebne transportne povlastice najnižih tarifijskih stavova za prevoz mleka željeznicom i omogućiti prevoženje brzim i ubrzanim vozovima, pa obezbediti prevoženja većih količina mleka u specijalnim vagonima — hladnjačama;

u privredi tretiraju se mlekare različito s gledišta proizvodnje, trgovine, industrije i zanatstva: potrebno je odrediti tačan status mlekara u privrednom sistemu s obzirom na veličinu, opremu i zadatke koje obavljaju;

smanjiti rokove godišnjih otplata anuiteta, dobivenih zajmova od Narodne banke u investicionoj izgradnji mlekara od 10 do najmanje 25 ili 30 godina;

dopuniti postojeću Uredbu o zemljoradničkim zadrugama time da najveći deo ostvarene dobiti bude vraćen proizvođačima mleka za stimuliranje proizvodnje i proširenje reprodukcije;

u zajedničkoj saradnji mlekarskih preduzeća i industrije, koja proizvodi mlekarsku opremu putem Savezne industrijske komore, osigurati što bolju i masovniju proizvodnju mlekarske opreme u zemlji, oslobodavajući se time skupe uvozne opreme;

osigurati učešće mlekarskih stručnjaka u raznim komisijama privrednih organa, banaka i sl., gde se razmatraju planovi i donose propisi o razvitku mlekarstva, investicionoj izgradnji i sl.;

sačiniti program perspektivnog razvoja mlekarstva obzirom na dalji razvoj u NR Srbiji;

ispitati mogućnosti sadašnjeg i budućeg plasmana mleka i mlečnih proizvoda na domaćim i stranim tržištima;

putem mlekarske škole u Pirotu, zatim kursevima, savetovanjima i stručnom literaturom pružiti pomoć u podizanju stručnih kadrova.

Institut za mlekarstvo zajedno sa poljoprivrednom komorom staraće se za sprovođenje u život zaključaka ovoga savetovanja.

Ovakova i slična savetovanja Institut za mlekarstvo u Beogradu namerava održati u zajednici sa poljoprivrednim komorama i u drugim narodnim republikama.

Lujo Rukavina